

Kultura

2024-11-14

Kraków zobowiązuje, by kulturze i sztuce w tym mieście nadać szczególną rangę. Nie można zapominać, iż nasze miasto wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, pełni honor jednej ze Stolic Kulturalnej Europy. To pomnik kultury narodu polskiego. Utrzymanie zaś tych bezcennych zabytków i dzieł sztuki jest możliwe dzięki wizytom milionów zachwyconych turystów z całego świata. Pamiętać jednak należy o samych mieszkańcach tego pięknego miasta, dlatego będziemy przeznaczać środki na to, aby krakowskie dzieci i seniorzy mogli czerpać jak najwięcej z tego dziedzictwa, ale także zadbamy o podnoszenie kompetencji i wynagrodzenia osób pracujących w kulturze

Bon na kulturę i sport

Bon na 600 zł rocznie na kulturę oraz 600 zł na sport dla mieszkańców Krakowa do 19. roku życia na wykorzystanie w miejskich instytucjach kultury oraz w klubach sportowych. Dzięki temu dzieci i młodzież będą miały lepszy dostęp do kultury, sztuki, aktywności fizycznej oraz będą mogły doskonalić swoje umiejętności w wielu dyscyplinach. Na wprowadzeniu bonu zyskają również jednostki kultury oraz kluby sportowe, które otrzymają większe finansowanie (jeśli wykażą się jakością swojej oferty, żeby zachęcić jak najwięcej uczestników).

Stopień realizacji zadania

Trwają analizy finansowe. Koncepcja przedsięwzięcia jest spójna z założeniami Programu Rozwoju Kultury w Krakowie do 2030 roku. Przeprowadzono także rozmowy z ewentualnym partnerem w temacie obsługi technologicznej bonu.

Podniesiemy zarobki w miejskich instytucjach kultury o min. 20 proc.

Zapewnimy wzrost wynagrodzeń w miejskich instytucjach kultury o 20 proc. i cykliczny wzrost płac w perspektywie rocznej o określony procent lub kwotowo, by zapobiec odpływowi cennych kadr kultury i zwiększyć konkurencyjność miasta jako pracodawcy. Wdrożymy dodatkowe wynagrodzenie wypłacane pracownikom sektora kultury w postaci trzynastej pensji analogicznie do pracowników innych sektorów publicznych. Przeprowadzimy audyt wynagrodzeń w miejskich instytucjach kultury i będziemy dążyć do sprawiedliwych płac na tożsamych stanowiskach.

Stopień realizacji zadania

Trwają analizy finansowe. Koncepcja przedsięwzięcia jest spójna z założeniami Programu Rozwoju Kultury w Krakowie do 2030 roku. Pierwsze zmiany planowane na rok 2025.

Wsparcie dla krakowskich artystów

Wprowadzimy fundusz remontowy oraz zwiększymy dostępność miejskich pracowni, szczególnie dla młodych twórców kultury i sztuki. Zapewnimy im przestrzeń do rozwoju i współpracy.

Stopień realizacji zadania

Zadanie jest realizowane zgodnie z obowiązującym Programem Rozwoju Kultury do 2030 roku –

m.in. wręczana jest Nagroda Conrada, Nagroda Teatralna im. S. Wyspiańskiego, Nagroda Animator Roku. Rozważane jest zwiększenie kwot gratyfikacji finansowych towarzyszących nagrodom i wprowadzenie nowych wyróżnień.

Planowane jest wprowadzenie funduszu remontowego oraz zwiększenie dostępności miejskich pracowni, szczególnie dla młodych twórców kultury i sztuki. Pozwoli to zapewnić przestrzeń do rozwoju i współpracy. Pilotaż projektu został zaplanowany na 2025 r.

Rozwiniemy współpracę międzynarodową miasta w zakresie kultury

Miasto kosmopolityczne w obszarze kultury musi być aktywne w działaniach międzynarodowych. Wzmocnimy obecność Krakowa w organizacjach międzynarodowych działających w obszarze kultury, kreatywności i dziedzictwa. Przystąpimy m.in. do sieci współpracy *Eurocities*, kluczowej sieci rozwojowej dla europejskich miast, której Kraków, jako jedno z nielicznych miast europejskich, nie jest dotąd członkiem. Pozyskamy partnerów do realizacji wspólnych międzynarodowych projektów. Postawimy na szersze przywództwo i umiędzynarodowienie Krakowa.

Stopień realizacji zadania

Kraków jest metropolią aktywnie współpracującą i dzielącą się doświadczeniami na forum krajowym, europejskim i światowym. Podejmowane są działania na rzecz pozyskiwania nowych partnerów do współpracy w obszarach kluczowych dla rozwoju miasta i realizacji wspólnych projektów. Analizowane są możliwości ponownego przystąpienia miasta do organizacji *Eurocities*, kluczowej sieci rozwojowej dla europejskich miast. Prezydent uczestniczył także w XVII Kongresie Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa gdzie został wybrany do Rady Dyrektorów tej organizacji w kadencji 2024–2026.

Stworzymy program dla wsparcia amatorskich ruchów muzycznych, w tym w szczególności orkiestr, chórów i zespołów młodzieżowych

W Krakowie działa ponad 100 chórów niezawodowych, uniwersyteckich, szkolnych, przyparafialnych i kilkanaście orkiestr dętych, grup tanecznych, a także niezliczona liczba grup muzycznych oraz zespołów młodzieżowych. Stworzymy fundusz i wyspecjalizujemy koordynatorów zajmujących się opieką nad tym obszarem wspólnotowego muzykowania, tańca, istotnych dla spójności społecznej, rozwoju dzieci i młodzieży, ale także dla aktywizacji seniorów. Będziemy wspierać powstawanie nowych zespołów i chórów.

Stopień realizacji zadania

W Krakowie działa wiele chórów niezawodowych, grup muzycznych i tanecznych, orkiestr dętych. Wsparcie i rozwój tej działalności zapewni nowy fundusz i wyspecjalizowani koordynatorzy. Pilotaż projektu jest zaplanowany na 2025 rok. Na ten cel miasto planuje przeznaczyć 80 000 zł.

Zadbamy o dziedzictwo kulturowe Krakowa

Zintegrujemy w jednym miejscu wszystkie mechanizmy zarządzania Miastem Historycznym i Miejscem Światowego Dziedzictwa UNESCO, w szczególności wdrożymy Plan Zarządzania MŚD dla zapewnienia wartości i cech historycznego Krakowa ku przyszłości. Synergia w jednym miejscu konserwatora, parków kulturowych, plastyka miasta, badania wpływu inwestycji na status miejsca, wprowadzanie zieleni w obszar historyczny, wreszcie centrum informacji nt. miejsca światowego dziedzictwa pozwoli na współpracę między tymi strukturami (obecnie ich działania się często wykluczają, a nawet walczą o kompetencje). Traci na tym spójność zarządzania Krakowem, jako miejscem wpisanym jako pierwsze europejskie miasto na Listę Światowego Dziedzictwa w 1978 roku. Doprowadzimy do powstania Centrum Interpretacji Dziedzictwa Niematerialnego Krakowa, aby dbać o najcenniejsze zwyczaje i tradycje Krakowa.

Stopień realizacji zadania

Troska o dziedzictwo to jeden z wyróżników kulturalnej działalności Krakowa obecnego od 1978 roku na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO. Ta troska jest priorytetem wielu działań miasta w zakresie kultury, a dla zwiększenia efektywności podejmowanych działań analizowane jest zintegrowanie mechanizmów zarządzania Miastem Historycznym i Miejscem Światowego Dziedzictwa UNESCO, a także możliwości wynikających z utworzenia Parków Kulturowych czy działań Plastyka Miasta. Kontynuowane są działania zgodne z „Wytycznymi do zarządzania historycznym centrum Krakowa, miejscem światowego dziedzictwa UNESCO na lata 2023–2035”, a także Centrum Interpretacji Dziedzictwa Niematerialnego Krakowa. Analizowane jest wzmocnienie kompetencji interdyscyplinarnego zespołu Zintegrowane Centrum Zarządzania Dziedzictwem Krakowa.

Stworzymy Centrum Rzemiosła Tradycyjnego

Stworzymy Centrum Rzemiosła Tradycyjnego jako miejsce współpracy rzemieślników i designerów poprzez stworzenie programu poświęconego ochronie i rozwojowi ginących zawodów. W dawnym Zajeździe Kazimierskim powstanie centrum, w którym skupimy środowiska uczące rzemieślników tradycyjnych zawodów. Miejsce współpracy, ekspozycji i sprzedaży wytworów. Stworzymy program łączący aspekty kulturowe, etnograficzne, obyczajowe dla ochrony ważnych tradycji rzemieślniczych związanych z dziedzictwem niematerialnym Krakowa, w tym nowoczesnym pamiętkarstwem, designem, projektowaniem w związku z dziedzictwem.

Stopień realizacji zadania

Trwają analizy dotyczące możliwości stworzenia centrum rzemiosła w budynku zlokalizowanym przy ul. Krakowskiej 29. Modernizacja i adaptacji budynku na centrum edukacji i kultywowania tradycji rzemiosła miejskiego wymaga podjęcia szeregu kroków formalnych, takich jak np. aktualizacja projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru Kazimierz–Stradom czy przeprowadzenie konsultacji społecznych poprzedzonych stosowaną uchwałą Rady Miasta Krakowa.

Stworzymy miejsca w przestrzeni publicznej, które oddamy artystom

Stworzymy mapę miejsc wyznaczonych do tworzenia sztuki publicznej, w tym przestrzeni

dostępnych dla graffiti, sztuki ulicznej, rzeźby i instalacji. Stworzymy pierwszy w Polsce program finansowania sztuki publicznej, a także będziemy rozwijali uliczne rozproszone galerie sztuki poprzez udostępnienie przestrzeni typu estakady kolejowe (m.in. od ul. Grzegórzeckiej aż pod Muzeum Podgórze) pod działania street art. Wskażemy tereny miejskie, a zwłaszcza obszary parków na potrzeby realizowania rzeźby współczesnej. Będziemy wspierać partnerstwo miast w tym zakresie z uczelniami artystycznymi, instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi.

Stopień realizacji zadania

Analizowane jest utworzenie funduszu przeznaczonego na realizację murali lub czasową prezentację form przestrzennych lub rzeźby, a także stworzenie aplikacji / strony poświęconej sztuce w przestrzeni publicznej z bazą miejsc dostępnych dla murali i rzeźby plenerowej. Rozważana jest także organizacja otwartego konkursu ideowego na zagospodarowanie przestrzeni publicznych w skali miasta we współpracy z uczelniami.

Zintensyfikujemy i będziemy wzmacniać finansowo współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorze kultury

Sektor organizacji społecznych jest jednym z najbardziej zaniedbanych i najczęściej wykorzystywanych obszarów miasta. Należy znacząco zwiększyć środki finansowe na konkursy dla organizacji pozarządowych działających w sferze kultury (min. o 20 proc). Uprościmy reguły aplikowania poprzez stworzenie aplikacji elektronicznych. Konkursy w obszarze ofert dla NGO oddamy niezależnym ekspertom. Skończymy z klientyzmem w tym obszarze na rzecz niezależnej oceny. Powołamy fundusz na współpracę NGO's z instytucjami kultury, aby wiązać rozproszony ekosystem kultury.

Stopień realizacji zadania

Zostały zwiększone środki na otwarte konkursy ofert w dziedzinie kultury - m.in. przeznaczone na małe granty, w ramach programu dla księgarń, a także kwota przeznaczona na dotacje wieloletnie. W kolejnych latach planowane są dalsze zwiększenia dofinansowań. Rozwijana jest też współpraca miejskich instytucji kultury z organizacjami pozarządowymi (finansowa i na zasadzie barteru usług).

Wsparcie kultury nieinstytucjonalnej

Będziemy inwestować w nowe formy społecznych instytucji kultury, np. społecznych domów kultury, kluczowych na poziomie społeczności sąsiedzkich. Ich formułę opracują społecznicy, organizatorzy i twórcy związani z sektorem NGO's. Zapewnimy wieloletnie finansowanie takim formom, wyłonionym w transparentnych konkursach. Zadbamy w szczególności o takie miejsca, których model funkcjonowania w trakcie ich wieloletniej działalności przekształcił się w stacjonarny/repertuarowy (np. Teatr Barakah oraz Teatr Nowy Proxima).

Stopień realizacji zadania

Realizowane są otwarte konkursy ofert na działalność całoroczną, których beneficjentami są np. teatry - aktualna edycja przedsięwzięcia potrwa do 2027 roku. Na 2025 rok planowany jest

pilotażowy program wsparcia dla projektów innowacyjnych i nowych form współdziałania, takich jak społeczny dom kultury czy współpraca międzynarodowa. Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego przeznaczy na ten cel 150 000 zł.

Stworzymy specjalny fundusz na podnoszenie kompetencji kadr kultury

Stworzymy program rozwoju kadr kultury mający na celu podnoszenie kompetencji i satysfakcji pracowników kultury. Będziemy wspierać konferencje, spotkania branżowe, szkolenia wewnętrzne. Opieką otoczymy najważniejsze obszary aktywizacji społecznej i kultury obywatelskiej. Powstanie fundusz na działania w obszarze edukacji kulturowej, animacji, a także dla rozwoju społecznych domów kultury, spółdzielczości i wsparcia kultury mniejszości. Będziemy wspierać zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami, aby zapewnić szerokie włączenie osób z nierównym dostępem do rynku pracy do obiegu w kulturze.

Stopień realizacji zadania

Trwają analizy finansowe. Koncepcja przedsięwzięcia jest spójna z założeniami Programu Rozwoju Kultury w Krakowie do 2030 roku.

Budowa nowoczesnych mediatek

Zbudujemy nowoczesne mediateki, na wzór krakowskiej Arteteki, inspirowane przestrzeniami projektowanymi w fińskich miastach. Będą to miejsca nie tylko z książkami i czytelnią, ale również sale do spotkań z dostępem do komputerów, filmów oraz gier.

Stopień realizacji zadania

Zadanie uwzględnione w obowiązującym Programie Rozwoju Kultury w Krakowie do 2030 roku. Kolejne projekty gruntownych modernizacji i budowy nowych bibliotek będą zawierać elementy mediateki.

Wesprzemy działania krakowskich księgarń

Krakowskie księgarnie będą traktowane jako instytucje kultury co pozwoli im na udział w konkursach, w których są wykluczone przedsiębiorstwa. Zapewnimy, że miejskie konkursy na działalność kulturalną w księgarniach będą na okres kilku lat. Obecnie są jednoroczne i ogłaszane na początku roku, a środki przyznawane realnie od połowy roku, co sprawia, że przez pierwsze pół roku księgarnie funkcjonują bez wsparcia na wydarzenia, a w drugiej połowie roku wszystkie księgarnie robią programy w podobnym czasie. Księgarnie powinny stać się miejscem organizacji miejskich wydarzeń literackich, głównie podczas dużych festiwali.

Stopień realizacji zadania

Analizowane są możliwości wzmocnienia aktualnie obowiązującego miejskiego programu wspierania działalności kulturalnej prowadzonej w księgarniach stacjonarnych. Na 2025 rok zostało zaplanowane zwiększenie o 20 proc. kwoty dotacji udzielanej w ramach otwartego konkursu ofert na wydarzenia kulturalne realizowane w księgarniach stacjonarnych na terenie

**Magiczny
Kraków**

Krakowa, a także kontynuacja przedsięwzięć wpisujących się w program Kraków Miasto Literatury UNESCO.